

водень для хімічної промисловості

Петро Стрижак

Інститут фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського
Національна академія наук України

програми НАН України з водневої енергетики

2006 – 2010 р.р. «Фундаментальні проблеми водневої енергетики»

2011 – 2015 р.р. “Водень в альтернативній енергетиці та новітніх технологіях”

2016 – 2018 р.р. «Фундаментальні аспекти відновлювано-водневої енергетики і паливно-комірчаних технологій»

2019 – 2021 р.р. «Розвиток наукових засад отримання, зберігання та використання водню в системах автономного енергозабезпечення»

ОТРИМАННЯ ВОДНЮ

бурий водень

газифікація вугілля

зелений водень

електроліз води

паровий риформінг біомаси

газифікація побутових відходів

потреба у водні хімічної промисловості

хімічна промисловість споживала 15 млрд.м³ природного газу
що призводило до внутрішнього виробництва 30 млрд. м³ водню

для отримання 30 млрд. м³ водню потрібно:

сировина	потреба на рік	2021 рік
вугілля	40 млн.т	25 млн.т
зернові та олійні	70 млн.т	106 млн.т
побутові відходи	100 млн.т	10 млн.т
електроенергія	160 млрд кВт-год	157 млрд кВт-год

отримання моторного палива з вугілля

5

C

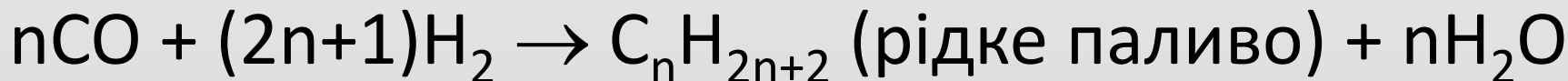
CO+2H₂

C_nH_{2n+2}

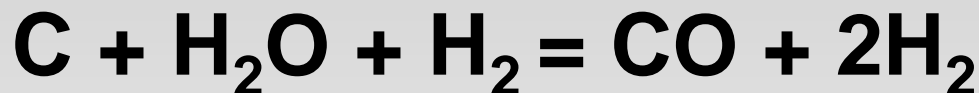
вугілля

**синтез-
газ**

**моторне
паливо**

з воднем

ОТРИМАННЯ СИНТЕТИЧНОГО МОТОРНОГО ПАЛИВА ГІДРОГЕНІЗАЦІЯ ВУГІЛЛЯ

Процес трансформації високомолекулярних речовин органічної маси вугілля (ОМВ) під тиском водню в рідкі та газоподібні продукти за 400-500°C.

Продукти гідрогенізації

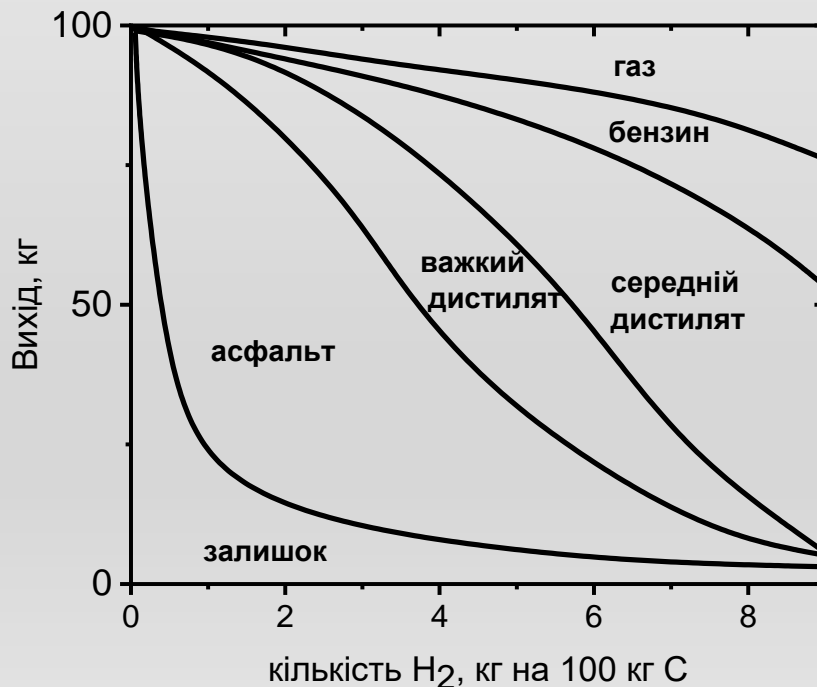
Процес Бергіуса

некаталітичне пряме гідрування

Процес Шредера гідрування

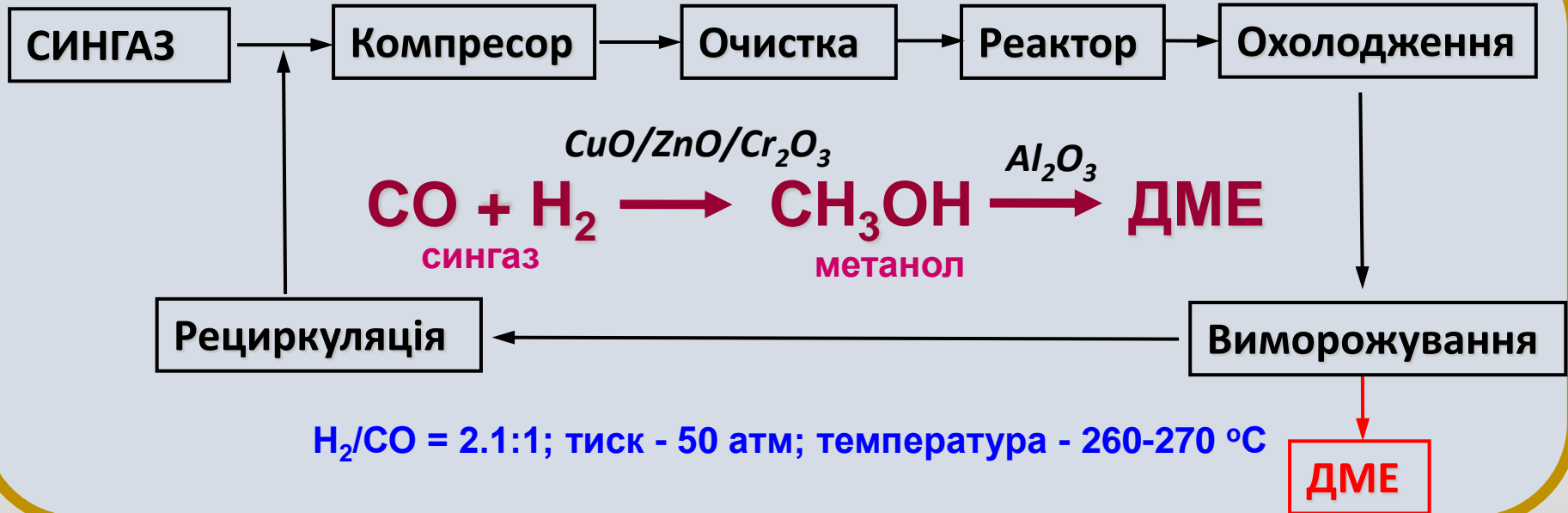
вугілля в суміші з 1% мас.

молібденового каталізатору.

розроблений в Інституті фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України процес прямого одержання диметилового ефіру (ДМЕ) з синтез-газу

типова схема виробництва

перспективна технологія

розроблена технологія передбачає використання одного реактору з поліфункціональним каталізатором

продуктивність - 700-780 г/л_{к-ра}·год

одержання бензинової фракції вуглеводнів з синтез-газу через проміжне утворення метанолу процес “Mobil”

порівняння процесів Фішера-Тропша та “Mobil”
синтезу вуглеводнів з синтез-газу

склад продуктів, %

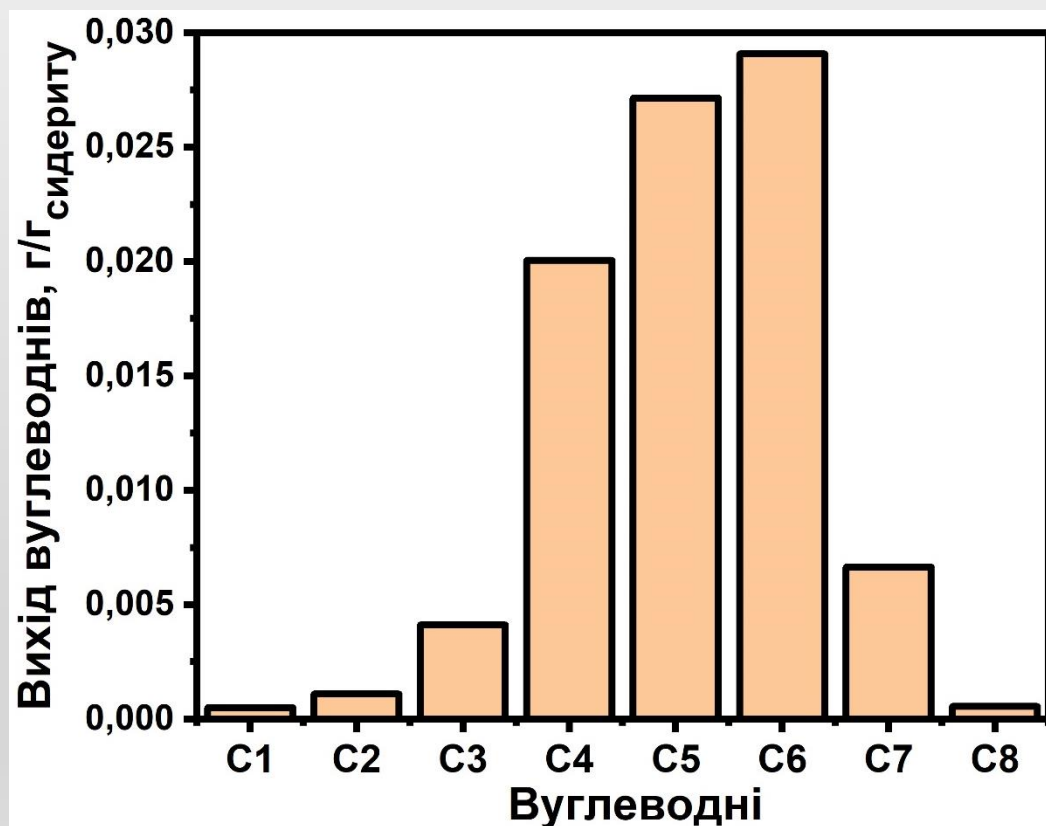
	Фішер-Тропш	Mobil
метан	20	1
скраплений газ	23	18
бензин	39	81
дизпаливо	5	0
мазут	6	0

Водень для отримання металу та моторного палива

Вихід вуглеводнів в процесі гідрування сидериту в статичних умовах за температури 250°C та тиску водню 6 МПа

C1-C8 = 70 %мас
CO, CO₂ = 30 %мас

вихід вуглеводнів
9% від маси сидериту

**чи готова промисловість до
споживання водню?**

**чи готовий водень задовільнити
попит хімічної промисловості
України?**

ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ